

PORUŠEN MIR V DOBREPOLJSKI DOLINI

Tokrat povzemamo temo iz mladinskega časopisa. V septemski pa več o dokončni rešitvi in ugotovitvah delovne skupine OK ZKS in OS ZSS.

V dobrepoljski dolini (2 krajevni skupnosti s približno 2000 prebivalci), ki v občini Grosuplje slovi po izjemno živahnem kulturniškem amaterizmu, je do letošnjega aprila izgledalo prav idilično. Idilične podobe mi vedno povzročajo nelagodje — prav zato, ker so idilične. Ta iluzorna realnost nekaj potlačuje in to, kar manjka, je konflikt. Freud me je prepričal, da brezkonfliktne družbe ni in je ne bo. V to slednje pravzaprav bolj upam — upam namreč, da se totalitarnim režimom ne bo posrečilo sproducirati take osebnostne dinamike, ki bi zmogla pripeljati do popolne potlačitve in bi posameznik želel samo še to, kar zahteva oblast. Da je mir v dobrepoljski dolini vzpostavila potlačitev konflikta, govorijo t. i. »nedavni neljubi dogodki na šoli«. Preden si pobliže ogledamo, kakšen konflikt je v teh »neljubih dogodkih« izbil na površje, pogledajmo, kako so med vodilne delavce v dobrepoljskih organizacijah združenega dela razdeljene samoupravljalne funkcije: direktor Temeljne organizacije združenega dela — Tovarna stikalnih in zaščitnih elementov ISKRA Dobrepolje je predsednik Skupščine krajevne skupnosti Videm-Dobrepolje, poslovodja trgovine Špelca Videm (ABC Pomurka DO Tabor) je predsednik sveta iste krajevne skupnosti, ravnatelj osnovne šole I. SPUB Tone Tomšič Videm-Dobrepolje pa je predsednik Občinske konference SZDL Grosuplje. Po načelu pač, da je treba na odgovorna mesta v družbi postaviti odgovorne, preizkušene in konec koncev tudi brezkompromisne ljudi, in če je odgovornih mest več kot odgovornih ljudi, je pač nujno, da tisti odgovorni hkrati zasedejo več odgovornih mest.

»Tut jest hočem bit vojak«?

Februarja letos so — ob banalnem dogodku — izbili na površje dolgo potlačevani konflikti med učitelji (polovica učiteljskega zbora) in ravnateljem. Ravnatelj je namreč vprilo nekaj učencev kričal na tri učitelje, ki bi morali (kot vsi drugi učitelji) v kulturni dvorani z učenci spremljati program ob kulturnem prazniku, ti pa so namesto tega sedeli v jedilnici. Eden od učiteljev si je drznil zahtevati, da ravnateljevo ravnanje obravnava osnovna organizacija sindikata — pisno zahtevo je oddal predsedniku sindikalne organizacije, en izvod pa pribral na oglasno desko v zbornici. Na sestanku osnovne organizacije teden dni kasneje je ravnatelj učiteljevo »predržno« ravnanje označil kot nekolonialno in zahrbtno — po njegovem mnenju bi se morali učitelji z njim tovariško pogovoriti v njegovi pisarni (povzeto iz zapisnika sestanka). To sicer ni čisto skladno z njegovo, že nekaj let staro izjavo, da se bo z učitelji pogovarjal samo posredno — preko predsednika sindikalne organizacije, sekretarja partijske organizacije in predsednika Zbora delavcev — torej je učitelj, ki je zahteval sestanek osnovne organizacije sindikata, ravnal v skladu z ravnateljevim navodilom! Sestanek so zaključili s sklepom, da bodo medsebojne konflikte reševali mirno, na ustreznem mestu in ne pred učenci.

Ravnatelj, ki je na sestanku sindikalne organizacije učitelje opozoril na dejstvo, da za delo na šoli odgovarja on, zato je potrebno njegova navodila in ukrepe strogo spoštovati in jih upoštevati, je naslednji dan v zvezek z vsakodnevnimi navodili učiteljem zapisal, da je obešanje sramotilnih razglasov na oglasno desko (sramotilni razglas je bila torej učiteljeva čisto legalna zahteva po sestanku osnovne organizacije), oz. organiziranje kakršnekoli aktivnosti na šoli brez njegove vednosti kaznivo dejanje. Ravnatelj lahko torej mimo Kazenskega zakona odloča o tem, kaj je kaznivo in kaj ne — že ta izjava in zahteva po skorajda brezpogojni poslušnosti sta dovolj, da postavimo pod vprašaj vsaj legitimnost njegovega početja! O »kaznivosti« in »sramotnosti« svojega dejanja se je učitelj pozneje želel pogovoriti z ravnateljem, ta pa ga je iz svoje pisarne nagnal z »marš« in pri tem pozabil izključiti mikrofonskega radia. Prizadeti učitelj je potem osebno zaprosil za nasvet delavca zavoda SRS za šolstvo, tu pa je dobil pojasnilo, da morajo konflikte na šoli rešiti šolski delavci sami.

Od odprtega pisma do izsiljenega sestanka

Dvanajst od skupno 25 učiteljev je še isti mesec podpisalo pismo, s katerim so javno zaprosili za pomoč pri razreševanju slabih medsebojnih odnosov na šoli, poslali pa so ga Zavodu SRS za šolstvo, Republiškega komiteja za Vzgojo in izobraževanje, Občinskemu svetu Zveze sindikatov Grosuplje, Občinskemu komiteju Zveze komunistov Grosuplje. To pismo je v spor najprej zapletlo predsednika Izvršnega sveta občine Grosuplje (ki je medtem postal predsednik Skupščine občine Grosuplje), sekretarja Občinskega komiteja Zveze komu-

nistov in predsednika Občinskega sveta Zveze sindikatov — na skupnih sestankih z učitelji so izvedeli, kaj vse učitelji ravnatelju očitajo, in obljubili, da se bodo še sami pogovorili z njim, o rezultatih pogovora pa v določenem roku obvestili učitelje. Ker v dogovorjenem času učitelji niso dobili nobenega obvestila, so v začetku aprila »izsilili« sestanek z javnostjo — poleg učiteljev, podpisnikov zdaj že inkriminiranega pisma, sta se ga udeležila dva novinarja, predstavnik Zavoda SRS za šolstvo ljubljanske regije, predsednik Izvršnega sveta občine Grosuplje in predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij. Na obeh sestankih so učitelji govorili o vzrokih, ki pogojujejo njihovo zahtevo po novem ravnatelju — nemogoče je še naprej sodelovati z ravnateljem, ki jih podcenjuje, zmerja, z delitvijo privilegijev vzpostavlja razcep znotraj učiteljskega zbora, zahteva brezpogojno poslušnost... V strahu pred ravnateljevimi vse pogostejšimi izbruhi jeze so tolerirali njegove avtorske metode in se igrali samoupravljanje pod njegovim vodstvom — dovolili so celo, da je mimo formalno-pravnih regulativ odločal tudi o delu osebnega dohodka delavcev. Vse bolj se jim je tudi upiralo sodelovanje na veselicah — t. i. »krompirjevih nočeh«, ki jih je organiziral ravnatelj, učitelji pa so prevzeli vlogo natakarijev in kuharjev. Zaščite niso iskali s pomočjo določil samoupravnih aktov — če so to že nameravali, jih je ustavilo dejstvo, da cele vrste aktov sploh ni bilo mogoče dobiti, ker jih na šoli preprosto ni bilo ali pa niso bili veljavni (celo Statut šole so sprejeli šele po »izsiljenem« sestanku).

Ker jim ni bilo jasno, kako sploh začeti reševati nakopičene probleme, so za pomoč zaprosili Družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki je sestavil šest strani dolg seznam nepravilnosti v zvezi z delovanjem samoupravnih organov in samoupravnim odločanjem na šoli.

Tožnik postane obtoženec

In druga stran? Ravnatelj se skorajda ni branil, predstavnika Zavoda SRS za šolstvo sta poudarjala, da je treba iskati krivdo na obeh straneh, predstavniki občine pa so bili presenečeni nad povedanim, saj baje o skaljenih medsebojnih odnosih niso vedeli ničesar in so šolo celo dajali za zgled — ne glede na to, da so lani dobili anonimno pismo o odnosih na šoli, niti se jim ni zdel simptomatičen podatek, da je v enem letu zapustilo šolo kar pet učiteljev (od skupno petindvajsetih, da ne pozabimo). Tudi oni so opozorili na obojestransko krivdo: učitelji niso do tega trenutka za izboljšanje odnosov na šoli naredili ničesar, zdaj pa so izbrali še tak način reševanja problemov, ki ni v skladu s samoupravnimi normativi. Spet je torej inkriminiran način sprožanja iniciative, s tem pa vsebina pritožb za nadaljnje »reševanje« problemov sploh ni več pomembna.

V DELU smo 18. aprila 1986 v poročilu M. Kaučič s seje predsedstva Občinske konference SZDL lahko prebrali izjave, ki verjetno še učinkovitejšo opravljajo funkcijo diskvalifikacije kot kriminalizacija načina sprožanja iniciative. Predsednik občinske skupščine je namreč izrekel sum, da imajo lahko dogodki na šoli politično ozadje, pri tem pa razkril, od kod po njegovem mnenju spor izvira. Dvomi namreč v kriterije Pedagoške akademije, po katerih naj bi se določalo, ali je bodoči študent in kasnejši pedagog primeren za opravljanje tega poklica, ob tem pa vprašal, kako lahko na Pedagoški akademiji študirajo ljudje, ki so bili pred tem študentje teološke fakultete. Predsednik občinske skupščine ima torej v mislih t. i. moralno-politično neoporečnost — v tem primeru je inkriminirana učiteljeva religioznost. Očitno občinski politični funkcionarji ocenjujejo moralno-politično(ne)oporečnost prebivalcev te doline kot problematično: ravnatelj dobrepoljske šole je februarja na občinski programsko-volilni konferenci zveze komunistov povedal, »da se v dobrepoljski dolini zadnje čase srečujejo s problemom, da je na vodilnih mestih v delovnih organizacijah vedno več ljudi, ki niso člani Zveze komunistov« (DELO 26. februar 1986, (!)).

Mnogi med tistimi, ki so v tem sporu stopili na ravnateljevo stran, so našli še eno orožje proti učiteljem, podpisnikom inkriminiranega pisma: da je med njimi precej takih, ki nimajo ustrezne izobrazbe in se baje čutijo ogrožene, ker mora šola vsako leto ponovno razpisati njihova delovna mesta — štirje med 12 podpisniki nimajo zahtevane izobrazbe. Za te ljudi je pomanjkanje izobrazbe »ogrožujoče« ne glede na to, kdo je ravnatelj, razen če mu tiho priznamo pravico, da s svojimi ravnanji prestopa meje formalno-pravnih pooblastil (Zakon o osnovnem šolstvu pač zahteva, da šola vsako leto objavi razpis neustreznosti zasedenih del in nalog).

Do »izsiljenega« sestanka se nikomur v občini ni zdelo problematično, da na šoli učijo ljudje z nepopolno izobrazbo. Nihče se ni — vsaj ne javno — vprašal, zakaj so na šolo prisiljeni (če sploh so prisiljeni) sprejemati učitelje z nepopolno izobrazbo in kakšne možnosti imajo ti učitelji, da bi si ustrezno izobrazbo pridobili ob delu. Za boljše razumevanje stališč predstavnikov »širše družbeno-

politične skupnosti (občine) naj povem še, da je zadnji mandat ravnatelj sprejel, ker se na prva dva razpisa del in nalog ravnatelja pred štirimi leti ni javil nihče. Razumljiva je bojazn, da odziv na letošnji razpis — sedanjemu ravnatelju avgusta poteče mandat — ne bo bistveno večji.

Predstavniki političnega aktiva občine so bili v svoji obsodbi početja teh učiteljev še nekako previdni. V DNEVNIKU pa smo 26. aprila 1986 lahko prebrali poročilo Osoelnika z razširjene seje dobrepoljske Krajevne organizacije Zveze združenj borcev NOB. Na tej seji so učiteljem očitali (in to v tonu, ki ne trpi ugovora), da žaljivo prikazujejo dosedanje programe Tedna obujanja tradicij NOB, kar je laž — učitelji nikjer niso kritizirali, kaj šele žaljivo prikazovali programe te vsakoletne kulturne manifestacije, so se pa uprli sodelovanju na že prej omenjenih veselicah — »krompirjevih nočeh«. Očitno nekateri ne ločijo teh dveh prireditelj — verjetno je vzrok v tem, da je glavni organizator ene in druge prireditve ravnatelj osnovne šole. Naj citiram del solnikovega poročila: »Z namenom, da bi likvidirali ta praznovanja in ta cilj lažje uresničili, so nekateri nasprotniki svoj napad usmerili na glavnega nosilca teh aktivnosti v kraju, ravnatelja osnovne šole in aktivnega družbenopolitičnega delavca, ki je tudi predsednik odbora tedna obujanja tradicij NOB«.

To paranooidno sklepanje manipulira s sklicevanjem na tradicije NOB — ko gre za vrednoto s tako pomembno vlogo v jugoslovanskem kolektivnem duhu, tisti, ki se mu očita blatenje tradicij NOB (to pa učiteljem vsaj implicitno očitajo), skorajda nima možnosti za obrambo!

Diskvalifikaciji teh dvanajstih učiteljev služi še trditev, da je pismo podpisala samo tretjina učiteljev. Dejansko gre za polovico članov učiteljskega zbora, pa tudi če bi bilo podpisnikov bistveno manj, s tem »samo« ne bi mogli opravičiti takega odnosa — aroganca je še najblažja kazen za neposlušnost — do njihovih pritožb in zahtev.

Čas naj reši nas vseh muk

Na zboru delavcev 9. aprila 1986, dan po »izsiljenem« sestanku, so bili sprejeti sklepi, da bodo vnaprej delavci sami reševali spore po »samoupravnih poti« — brez posredovanj od zunaj, brez vpletanja sredstev javnega obveščanja. »Druga stran« je javno spregovorila po tej seji — udeležil se je tudi predsednik občinskega sindikalnega sveta — zato zdaj sklep niti učiteljev ne obvezuje več.

Ne glede na to, koliko so obtožbe ravnateljevih avtorskih postopkov upravičene — v to dvomijo občinski in krajevni funkcionarji — takih napadov na učitelje ni mogoče opravičiti. Samo predpostavljamo lahko, kakšne neformalne pritiske te javne obtožbe še prikrivajo!

Kako se bo spor razrešil, ne ve nihče.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja ugotavlja, da so delavci »utemeljeno opozarjali na motnje v samoupravnih odnosih« in meni, »da se družbenopolitične organizacije in samoupravni organi morajo zavzeti za to, da bo samoupravno odločanje na šoli potekalo skladno s predpisi in samoupravnimi splošnimi akti«.

Sprašujemo se, kako bodo na šoli realizirali pobude Družbenega pravobranilca samoupravljanja, če doslej sami niso mogli rešiti ničesar. Mogoče bodo pa učitelji med počitnicami na vse pozabili... (si želijo odgovorni).

METKA MENCIN

VIRI INFORMACIJ:

- razgovor s tremi podpisniki pisma (sredina maja)
- pritožba na ravnanje tov. ravnatelja (pismo učitelja predsedniku sindikalne organizacije na šoli) (10. 2. 1986)
- zapisnik sestanka osnovne organizacije sindikata (17. 2. 1986)
- pismo učiteljev, s katerimi prosijo za pomoč pri vzpostavljanju normalnih delovnih pogojev
- zapisnik sestanka učiteljskega kolektiva s predstavniki občine Grosuplje (31. 3. 1986)
- zapisnik »izsiljenega« sestanka (8. 4. 1986)
- izvešček iz zapisnika sestanka Zbora delavcev (9. 4. 1986)
- predlog Družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana (6. 5. 1986)
- V. P., M. K., V nekaterih okoljih imajo komunisti še premalo vpliva, DELO, 26. 2. 1986.
- M. Kaučič, Učitelji na šoli Dobrepolje želijo drugega ravnatelja, DELO, 9. 4. 1986
- Po dvanajstih letih so učitelji dvignili glas proti ravnatelju, DELO, 10. 4. 1986
- S. Zajc, Epizoda šole z renomejem, MLADINA, 18. 4. 1986
- M. Kaučič, Pedagoško delo na šoli v Dobrepolju poteka normalno, DELO, 18. 4. 1986
- I. Osolnik, Polovična resnica lahko zavaja, DNEVNIK, 26. 4. 1986
- Prizadeti učitelji v pisnih bralcem, Boleče neresnice, DNEVNIK, 14. 5. 1986
- I. Osolnik, S Tednom obujanja tradicij NOB bodo nadaljevali tudi v bodoče, TV — 15., 20. 5. 1986

Med podelitvijo priznanj KS Muljava brigadirjem

Zadovoljstvo krajanov in brigadirjev

Prvi junjski dnevi so vnesli pričakovanja med krajanje Kompolj in Sušice. Dolgoletna pričakovanja, da tudi v njihovih domačijah priteče voda iz pipe. Kar tako, z zasukom ventila. Enostavno za vse nas, ki imamo tekočo vodo v stanovanjih, pa velika želja krajanov iz okolice Muljave. Prišli so namreč brigadirji in zavijali rokave ter izkopali prve metre zemlje na začrtani trasi.

Brigadirji MDB Sutjeska iz Valjeva (SR Srbija) so prišli na zvezno mladinsko delovno akcijo Suha krajina 86. Brigada že deseto leto s svojim delom pomaga k hitrejšemu razvoju manj razvitih področij Jugoslavije. Tudi tokrat uspešno, saj je za njimi ostalo skoraj 2 kilometra jarka, globokega od 1,5 do 1,8 m. Seveda bo potrebno še veliko dela, a začetek je tu. Tako mislijo tudi krajanji, ki so vse dni »skrbeli« za brigadirje. Samoiniciativno so jim prinašali približke na traso.

Brigadirji, enainštirideset jih je bilo (9 deklet, 4 pionirji in trije borci med njimi), zadnji dan ne morejo prehaliti sodelovanja, čudijo se »ovim Slovencima«, ki so jih sprejeli z odprtimi rokami. Najmlajši ne morejo pozabiti slaščic, ki so jih spekle gospodinje.

Mladen Vljaković, podpolkovnik v pokoju, borec na Sutjski, je povedal, da takega sprejema ni pričakoval. »Tu se je izkazalo pravo bratstvo med narodi, tu smo prešli od besed k dejanjem«.

Ljubomir Čirić — »svi mi kažu Puca« — hodi med brigadirje vsa leta po upokojitvi. Njihova Sekcija borcev in prijateljev Sutjeska organizira, da gredo trije borci z MDB na akcije. Trdi, da je najvažnejše neposredno spoznavanje med ljudmi iz različnih delov Jugoslavije.

Radojica Smiljanić je tretji od borcev — brigadirjev. Posebej je želel, da se izpostavi ta prisrčen sprejem in vsakodnevni stik s krajanji.

Klepetali smo zadnji dan, ob zaključku njihovega dela. Videli pa smo jih še pri izkopu zadnjih lopat zemlje iz jarka. In borci niso prav nič zaostajali za mladimi.

Nato so brigadirji odigrali prijateljsko nogometno tekmo z mladimi iz Muljave. Vsi skupaj so nato odšli do Jurčičevine, kjer so se krajanji še enkrat »odrezali«, saj so pripravili prigrizek in gospodinje kup slaščkarjev. V imenu KS jim je izrekel besede zahvale in izročil priznanje Jernej Lamprert, predsednik KK SZDL. Kar precej časa je med drevesi odmevalo »Valjevo — Muljava«, pa Z-D-R-A-V-O in C-M-O-K. Ob slovesu stisk rok in dobrodošli, kadar koli pridete v naš kraj.

I. R.

foto: B. Ambrož

Sprejem otrok v VVO za šolsko leto 1986/87

V vseh vzgojno-izobraževalnih enotah je že opravljen vpis za naslednje šolsko leto. Pri sprejemu otrok so imeli člani komisije največ težav v KS Grosuplje in Ivančna gorica. V Grosupljem je bilo sprejetih 114 otrok (151 prošnji) in v Ivančni gorici 17 otrok (42 prošnji). Poleg novih vlog za sprejem še vedno vozijo 31 otrok iz KS Ivančna gorica v enote: Stična, Šentvid in Višnja gora, kar je za starše in otroke naporno zlasti še, ker se večina teh staršev vozi na delo v Ljubljano. Prevoz otrok v druge enote starše dodatno obremenjuje tako finančno kot tudi časovno.

V šolskem letu 1986/87 bo v dnevnem družbenem varstvu 753 otrok, od tega v Grosupljem 461 otrok, Šmarju 64 otrok, Višnji gori 43 otrok, Ivančni gorici 73 otrok, Stični 50 otrok in Šentvidu pri Stični 62 otrok.

Vse enote so po standardih in normativih polno zasedene ali celo presegajo normative in med letom ne bo možen dodaten sprejem.

Letovanje predšolskih otrok

Po enoletni prekinitvi smo se v Skupnosti otroškega varstva in v VVO »Stojan Suligoj« Grosuplje ponovno odločili za letovanje otrok na morju. Polna cena za letovanje je znašala

29.100 din na otroka. Starši so prispevali sredstva po dohodkovni lestvici. Najnižji prispevek je znašal 7.300 din in največ 29.100 din. Štirje otroci iz socialno šibkejših družin so letovali brezplačno.

Letovali smo v Puntizeli pri Puli. Prostore nam je odstopila Skupnost otroškega varstva Cerknica, ki ima tam svojo bazo. Deset dnevno letovanje je potekalo v času od 21. junija do 1. julija. Iz vseh enot VVO je leto-

valo 54 otrok. Vreme jim je bilo ves čas naklonjeno. Otroci so uživali v topli vodi in lepi okolici. Z ladjo so se peljali na izlet v Pulo. Čas letovanja je bil pester in dinamičen. Za prizadevnost in vsestransko aktivnost tako na telesnovzgojnem in kulturnem področju so prejeli tudi diplome.

Zadovoljstvo in dobro počutje se je odražalo na nasmejanih in zagorelih obrazih otrok ob povratku domov.

VVO Grosuplje

Nove cene komunalnih storitev

Delavski svet Komunalnega podjetja Grosuplje in skupščina Komunalne skupnosti Grosuplje sta v skladu z dogovorom o oblikovanju cen komunalnih storitev sprejela nove cene komunalnih storitev, ki veljajo od 1. 6. 1986.

Cene komunalnih storitev so naslednje:

	do 1. 6. 1986	od 1. 6. 1986
1. Vodarina gospodinjstvo	51,90 din/m ³	62,30 din/m ³
gospodarstvo	59,20 din/m ³	71,05 din/m ³
— V ceni ni zajet strošek vodnega prispevka, ki je po predlogu sporazuma Območne vodne skupnosti Ljubljana — Sava predviden v višini 3,30 din/m ³ , sedaj je znašal 1,70 din/m ³ .		
— Za vse uporabnike, ki niso priključeni na čistilno napravo in kanalizacijo izven naselij Ivančna gorica in Grosuplje, se ob ceni vode obračuna prispevek za onesnaženost v višini 14,00 din/m ³		
2. Odvoz odpadkov	do 1. 6. 1986	od 1. 6. 1986
— gospodinjstvo	2,80 din/m ² mes.	6,80 din (m ²) mes.
— gospodarstvo in ostali	3,40 din (m ²) mes.	9,00 din (m ²) mes.
3. Kanalizacija		
— gospodinjstvo	8,70 din/m ³	14,80 din/m ³
— gospodarstvo in ostali	15,00 din/m ³	39,00 din/m ³
4. Kanalizacija — čiščenje		
— gospodinjstvo		18,00 din/m ³
— gospodarstvo in ostali		114,00 din/m ³